

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzletében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földmiveseknek és szer-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A bajai főispán.

Baja város új főispánját megfelelő ün-
nepességgel, a dísznek megszokott keretei
között igttatták be hivatalába. A lelkesedés
heve, az öröm mámorra nem nyilvánult oly
erőteljesen, mintha például olyan férfiut
installáltak volna, aki a bajaiak szívéhez
nőtt, aki vágyukat, reményeiket, törekvésö-
ket és küzdelmüket közvetlenül ismeri, azo-
kat nagyobb melegséggel tudja átérezni, s
akinek nem kell attól tartania, hogy ebben
a minőségében kifejtett tevékenysége bele-
ütközik más törvényhatóság érdekkörébe.

De azért Baja város közönsége bi-
zalommal tekint *Purgly* Sándor működése
elő. A szabadkai főispánsággal való egye-
sítéséből támadt aggodalma alábbszállt. És
ez két körülménynek tulajdonítható. Báró
Vojnits István, Baja város régi lelkes párt-
fogójának a bankéten elhangzott és egyes
társadalmi körökben is tett nagyjelentőségű
kijelentésében, hogy a város jogosult törek-
vését a jövőben is védőszárnyai alá veszi
s hogy az új főispánnak ily irányú tevé-
kenységét támogatni fogja.

A bizalomnak és megnyugvásnak má-
sik oka *Purgly* Sándor közmegelegedést
keltett programbeszéde, melyben a követ-
kezőket hangsúlyozta:

»Főispáni működésem során éber gon-
doskodásomat fogja képezni, hogy kerül-
jünk minden oly megrázkódtatást, mely a
polgárok békés együttélését és a társadalmi
összhanguk megzavarhatná, ezért ámbár
mint tudni méltóztatnak, én úgy is mint a
kormány bizalmának letéteményese, úgy is
mint a nemzeti munkapárt rendíthetetlen
hive, e párt politikájának sikert és ered-
ményt biztosítani töreksem, mindazonáltal
mások más politikai véleményét tiszteletben
fogom tartani és a közigazgatási kérdése-
ket, valamint a hatáskörömbe utalt ügyeket
a legnagyobb objektivitással kezelendem.
Apolni fogom a megértést a kormány és
a törvényhatóság között, keresni fogom a
legjobb viszonyt a törvényhatósági bizott-
sággal, mint elnök pártatlansággal és tár-
gyilagosan vezetendem tanácskozásainkat,
megóva mindenki szólás szabadságát.

Szükségesnek tartom t. törvényható-
sági közgyűlés, hogy felvértessük magun-
kat a civilizáció és a kulturális haladás ki-
próbtalt fegyvereivel, ezért már meglévő is-
koláink, tanintézetek fejlesztését, a szük-
séghez mért szaporítását, valamint kulturá-
lis és jótékony intézményeink ápolását első
rangú kötelességeim közé sorozom»

Molnár István távozása.

Rudinai Molnár István földmívelési min.
tanácsos gyümölcsészeti kormánybiztos, kinek
állásából való távozása már 1 év óta befejezett
dolog, immár hivatalos alakban is nyugdíjaztatott.

Molnár a magyar gyümölcsészet és ker-
tészet ügyének fellendítésével, különösen a bács-
megyei agrármozgalmak előnyomulásával annyira
egybe van nőve és tevékenysége nyomán támadt
eredmények oly nagyok, hogy távozása pillana-
tában foglalkozunk köztiszteletben álló személyével.

Vele a földmívelésügyi miniszterium, nagy

szak tudású, széles európai látókörű és fáradhatlan
munkásságú tisztviselője távozik el, működése
teréről. akinek közhasznú, áldásos működése
sokáig meg fog maradni a magyar gazdaközön-
ség hálás emlékezetében. Csak maga az az idő,
mely alatt a kertészeti ügyosztályt vezette 15
évet tesz, ezen idő alatt kevés dotáció mellett
sok hasznos és igazán szükséges intézményt
tudott — miniszterei bizalma és egyetértésével —
létesíteni. Az egyesült államok mintájára meg-
állapította minden vidékre azt a kevés számú
gyümölcsfajtát, amelyeknek nagyban, tömegesen
való termelése alapíthatja meg a biztos értéke-
sítést és kivittelt. Ezen fajtáknak nagyban való
szaporítására állította fel az állami faiskolákat,
amelyekből a szegény földmives ingyen vagy tíz
fillérért, a lelkes, tanító husz, a kisbirtokos pe-
dig harminc filléren szerezhetette be a telepítésre
szükséges nemes fajtájú gyümölcsoltványokat.
Igy sikerült hazánk gyümölcsfaállományát öt
millióról 17 millióra emelni és a gyümölcsster-
melést — mely azelőtt legtöbb helyen csak
dillettantismus vagy sport tárgya volt — igen
fontos jövedelmi forrássá tenni.

A kertészeti szakoktatást is ő szervezte és
egy a budapesti kertészeti tanintézetet, mint az
adai, bajai stb. szakiskolákat is ő rendezte be.

Nagy külföldi összeköttetései folytán több
ifjú magyar kertészt helyeztek el a legelső
külföldi kertészetekben.

Molnár tanácsos még jó erőben vonult
vissza az állami szolgálattól, amikor még sok
teendő várt tőle helyes megoldásra. Reméljük,
hogy ez nem jelent nála még teljes nyugalmat.
Tőle még sokat várunk úgy az irodalmi mint
a gazdasági társadalmi téren is.

Komédia a választójoggal.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1913. ápr. 13.

Zombor város közgyűlése Kamjonkai *Szemző*
István főispán elnöklésével tegnap, szombaton,
azaz ma vasárnap (mert a közgyűlés az ellenzék
»komoly« eleminek »tisztelőtreméltó« akaratából
a hajnali órákba huzódott) közgyűlést tartott,
melyen a választójog kérdése körül mesterkél-
t vita támadt. Azaz támadt volna, ha a munkapárt
egyik harcos vezére, dr. *Falcione* Árpád ügyes
sakkhúzással meg nem akadályozza a jó urak
manőverét.

De így hullott a szőlavina. *Baloghy* Ernő
és segédcapata napirend előtti vitát provokált,
mely órák hosszágú tartott. Dr. *Falcione* Árpád
ugyanis talpraeselt okfejtéssel az ellenzéki indit-
vánnyal szemben a választójog fölötti napirendre
térést követelt. Ebben dr. *Nikolics* György és dr.
Bruck Jenő támogatták.

Szemző főispán az ellentétek elsimitása ér-
dekében közvetítőleg lépett föl s így a kérdéshez
való fölszólalásban történt megállapodás.

Dr. *Baloghy* Ernő nyomban élt is a szólás
jogával s 2 órában át körmönfont okoskodással
magyarázta, hogy miért kell a választójoggal foly-
ton foglalkozni. Arról azonban hallgatott, hogy
a koalíciós uralom idejében miért sürgette meg
az általános titkos választójogot, hogy miért ma-
radt bent akkor is a pártban, amikor már nyil-
vánvaló volt, hogy *Andrássy* pruláris választó-
joggal ajándékozta meg a nemzetet; amikor
Kossuth Ferenc sorra magához kerette a függet-
lenség képviselőket és szívökre kötölte, hogy a
plurálisra esküdjenek, mert *csakis ez biztosítja*
a nemzet boldogulását.

Prokópy Imre is *Baloghy* nyűtt hangjait
pengette. Torokkal sokáig bírta, de érvel nem.

Dr. *Lalovits* János a kérdés fölött való
napirendre térés mellett beszélt.

Dr. *Konyovits* Dávid magyarázta meg ez-
után sulyos argumentumokkal, nagy hatással a
választójoggal szemben való álláspontját.

Azután dr. *Czeisel* Lajos személyes vonat-
kozásban beszélt. Majd *Konyovits* Dávid és *Stein-
ner* Lajos ellenök intézett támadásokkal szá-
moltak le.

A vége az lett, hogy az ellenzék 29 szava-
zata ellen a munkapárt 59 szavazatával, tehát 30
szótöbbséggel napirendre tértek az ellenzéki indit-
vány fölött.

Válasz az adai tanítók panaszára.

A »Bács megye« f. évi április hó 11-én
megjelent 15-iki számában »Az adai tanítóság«
aláírással a fenti cím alatt nyilatkozat jelent
meg, melynek éle a községi előjáróság ellen irá-
nyul. Hogy a nagyközönség a valódi tényállást
megismerje és a cikket valódi értékére lesszállítsa,
szükségesnek tartjuk arra válaszolni. A dolog
története ott kezdődik, hogy egyik tanítói tanács-
kozmányon az egyik róm. kath. tanítónak eszébe
jutott, hogy jó volna az iskolák fűtési átalányát
felemeltetni. Ezméjét tett követte, az összes ta-
nítók egynek kivételével — és az összes ovónők
rögtön kimondották, hogy az iskolákat 1913. évi
január hó 1-től az eddigi 100 korona átalányért
nem fűtik, hanem csupán 178 kor. 80 fill. (nem
pedig mint a cikk jelzi 118 kor. 80 fill.-ért). A
tanító és ovónők kérelmét a képviselőtestület
573/912. számú határozatával elutasította és az
iskolák fűtésének vállalatba adását mondotta ki.
Az előjáróság csupa udvariasságból megegyszer
felkerlte kérelmezőket, nyilatkozzanak, hajlandók-e
tovább fűteni az eddigi átalányért. A rideg elu-
tasító válasz után az iskolák fűtését a képviselő-
testület 606/912. sz. határozatával *Török* Máté
adai lakosnak adta vállalatba az eddigi tanter-
menkénti 100 kor. vállalati díjért. A banyake-
mencék beállítására mese, annak nyoma sehol
sincs.

Jellemző ezen ügyre az, miszerint a gör.
kel. tanítók amint értesültek a vállalatba adásról,
az iskola szék utján kijelentették, hogy az iskolák
fűtését az évi 100 kor. átalányért továbbra is
hajlandók teljesíteni és csak róm. kath. kollégáik
érdekében mondták le. Tudomásunk szerint
meg is állapodtak a vállalkozóval és ők maguk
fűtenek.

A fűtés megkezdődvén nap-nap után pana-
szok érkeztek egyes tanítók és ovónők részéről.
A községi előjáróság minden lehető megtett a
panaszok eloszlására. A fűtést maga és a köz-
ségi rendőrséggel is ellenőriztette, sőt próba
fűtést is rendezett.

A helyszíni vizsgálat és próba fűtés arról
győzte meg az előjáróságot, hogy nem a fűtés
esekélyisége okozta a tanterem hidegségét, ha-
nem az, hogy a kályhák és kemencék nem meg-
felelők, azokkal a tantermet befűteni képtelenség
vagy egyéb okokra vezethető az vissza. Mint
például van terem, hol a meidinger kályha tűz-
rostélyát kivették és a szén a kályha fenekén ég;
máshol a szellőző szerkezet éjjel nappal nyitva
van, sőt le van lakatolva, hogy elzárható ne
legyen, van tanterem, hol az előadás után és
egész éjjel ruhát szárítanak, tehát tele van büzzel
és gözzel így reggel és egész délelőtt szelöztetni
keil. Van tanterem, hol a kályha kaminja sertés öl.
Van tanterem, hol az ajtók és ablakok rosszak.
Csodák-csodája eddig, hogy ugyanazon kályhák-
kal ugyanazon ablakok és ajtók mellett a tanterem
befűthető volt, nem kellett a tanítónak, ovó-
nőknek, télikabátban, sapkában, kendőben tani-
tani, a gyermekek egészsége meg volt óva,
nem ültek a padokban reszketve, csak 1913.
évi január 1-óta. A tanító urak a hiányokat sem

eddig, de most sem vették észre, csak a fűtés ellen van kifogásuk.

Igaz egyik-másik tanteremben napokig-hetekig nem lehetett tanítani, de nem csodálható mikor vadászni kellett járni, esetleg más üzlet után, szórakozás után kellett menni, vagy ruhát szárítottak a tanterembe. A községi előljáróság mindent megtett, midőn a hiányról meggyőződött a képviselőtestületnek bejelentette, mely 99/913. sz. határozatával, kimondotta, hogy az összes tantermeket a nyár folyamán új megfelelő kályhakkal ellátja, sőt az előljáróság az egyik ovodát, hol a legszükségesebb volt már el is látta Meidinger kályhával.

Tény, hogy a képviselőtestület 132/913. sz. határozatával március 27-én kiutalta a második félévi fűtési díjat, de arról a tanító urak megfeledeztek, hogy ők már január 1-én vették fel mindig az egész évi általányt.

Mindezekből kitűnik, hogy talán nem annyira a községi előljáróság és a fűtési vállalkozóban kell a hibát keresni, hanem — tisztelet a kivételnek, — a panaszkodó tanító urakban, azért is mert a bajnak igazi okairól kellő időben nem tetek jelentést.

Török Máté
községi képviselő.

Az ujvidéki aviatikai ünnepek.

— Alkalmi tudósítónktól. —

Ujvidék, 1913. április 14.

A magyar aviatika megteremtése céljából a Magyar Aero Szövetség által megindítandó országos mozgalmat József főherceg védnöksége alatt Ujvidék szab. kir. város társadalmi élén Matkovics Béla főispánnal és nevével, kezdi meg. E város predestinálva van az országos mozgalom vezető helyére.

Mert ez a nobiles város áldozatkészségével lehetővé tette, hogy a Magyarországon eddig egyedüli katonai repülőpark hatalmas területen elhelyezést nyert e városban. Ujvidék tehát az aviatika fejlesztéséhez fűzött országos nagy érdekeket már előbb és más alkalomból folyólag fel tudta ismerni.

Ujvidék város társadalmi napelött szervezkedett a nagy feladatra: az országos gyűjtési akció megindítására és a gyűjtés sikere érdekében pünkösdi két napján, május 11. és 12-én Ujvidéken tartandó magyar nyelvű aviatikai ünnepek rendezésére.

A városháza díszterme zsúfolásig megtelt a meghívottak százaival. Ott láttuk a város polgári társadalmának minden számottevő tényezőjét, osztálykülömbőség nélkül. Megjelent továbbá a közös és honvéd tisztikar, a Petróczy István százados hadipilóta vezetése alatt álló ujvidéki katonai repülőosztály, a dunai flottilla, a péterváradai és kamenicai tisztikar képviselői. A rendezésben a város hűgylársadalmi is nagy arányokban részt vesz. Leikes érdeklődésükre vall a hűgylék diszes nagy tömege, mely a közgyűlésen megjelent.

A közgyűlést az előkészítőbizottság elnöke, Dr. Demetrovics Vladimír kir. tanácsos, polgármester lendületes szavakkal nyitotta meg és ismerlette azt az országos nagy feladatot, melyet a város társadalmi magára vállalt.

Ezután a város főispánja Matkovics Béla, akit a közgyűlés kiküldött bizottsága hívott meg a gyűlésre, mint az akció védnökségére és irányítására az Aero-Szövetség által felkért exponens lekes szavakkal hívta fel Ujvidék társadalmát a szervezkedésre. Magas szárnyalású beszédben festette a kilüszött cél nemességét és az országos aviatika fejlesztésének elodázhatlan sürgőségét. Utalt a művelt nyugati államok lázas kultúrversenyére, melynek során azok hatalmas lépéssel szeltek előre és amelyben Magyarországnak sem szabad elmaradnia. Hiszen a szellemi és anyagi jólét minden területét érinti és árasztja el áldásaival a fejlett aviatika. Hazánknak pedig aviatikája a szó igazi értelmében még nincsen. Ezt kell megteremteni, mindazon tudományos és ipari intézményekkel egyetemben, amelyek egy fejlett aviatika nélkülözhetetlen szervei attributumai. Ez a célja az országos mozgalomnak. Ezért kell a társadalomnak osztálykülömbőség nélkül sorompóba állnia és követni azokat a tüneményes példákat, melyeket ezen a téren a művelt nyugati államok már elvégeztek. Bizik — ugymond — e város kipróbált lekes társadalmában és bizonyos abban, hogy akkor, amidőn egy országos kulturmunka uttörő feladata előtt állunk, Ujvidék méltón fogja meg állni helyét. Bizalomteljesen kéri tehát a várost a nagy munka felvételére és lekes szolgálatára.

A közgyűlés emelkedett, izzó hangulatára jellemző, hogy a főispán szavai legott spontán

visszhangra találtak. Dr. Szabó Imre kir. törvényszéki bíró, a közgyűlés nevében a mozgalom helyesléséről és a vállvetett közreműködésről biztosította az akció kezdeményezőit.

Ezekután Matkovics Béla főispán bejelentette, hogy országos közéletünk kimagasló tényezőit részben sikerült már megnyerni, részben biztató ígéretekkel bírnak arra nézve, hogy Ujvidék mozgalmanak védnökségére vállalkoznak. Ezek a kimagasló nevek a következők: báró Hazai Samu honvédelmi miniszter, Rohonyi Gyula, bosznia-hercegovinai kormányzó helyettes, Bogdanovics Lucian gör. kel. szerb patriárcha, Sevcics Mitrofan gör. kel. püspök, Tersztyánszky Károly hadtestparancsnok, Schleyer Lipót altábornagy, hadügyminiszteri osztályfőnök, gróf Zichy Rezső Béla a Magyar Aero-Szövetség elnöke, gróf Chotek Rezső, Dungserszky Lázár nagybirtokosok, Marjanovich József vezérőrnagy, péterváradai várparancsnok, báró Ohrenstein Henrik, Szemző István megyei főispán, Flatt Viktor nyug. főispán, Tertain Vencel vezérőrnagy, közlekedési csapatdandárparancsnok.

A közgyűlés ezután megalakította a pünkösdi aviatikai napok rendezőbizottságát. Tisztelettel elnökké választották: dr. Amon Pál, apátplébános. Csarsch Dezső kir. törvényszéki elnök, dr. Dungserszky Gedeon országgyűlési képviselő, Hadasi Antal udvari tanácsos, Jaschke János a 96. gyalogezred parancsnoka ezredes, Kamenszky Rezső alezredes, a 6. honvédgyalogezred parancsnoka, Mallinarich Jenő fregattkapitány, a dunai flottilla parancsnoka, Phlebs Gyula ezredes, a 6. gyalogezred parancsnoka, Szalay Lajos kir. tanácsos, nyugalmazott polgármester, dr. Szlezák Lajos Ujvidék város országgyűlési képviselője, Uzelacz Emil alezredes, a cs. és kir. léghajós-osztály parancsnoka. Elnökké lett dr. Demetrovics Vladimír kir. tanácsos, polgármester. Társelnökké pedig mintegy nyolcvanra a város vezető társadalmából. A bizottsági tagokká pedig közel ezren választották meg.

Matkovics Béláné védnöksége és a négy nemesi elnök, névszerint özv. Plukovich Ferencné, Plávisics Gáborné, Ernst Márkné és Dussing Jánosné elnökléte alatt álló, mintegy 600 tagú hűgylébizottság szintén megválasztván, Matkovics Béla főispán külön lekes kérelemmel hívta fel a hűgylébizottságot a társadalmi akcióban való serény közreműködésre, főleg az országos aviatikáért megindítandó gyűjtésre.

A nagybizottság kebeléből tíz végrehajtó szakosztály alakított, melyek az aviatikai mozgalom és ünnepek legapróbb részleteit már a közeli napokban fogják kidolgozni és minden teendőt végrehajtani.

Az előkészítő bizottság elaborátuma alapján előterjesztették és elfogadták a pünkösdi aviatikai napok ünnepi programjának főpontjait, melyeknek kiemelkedő vonzóereje a hadügyi kormány jóindulatú folytatán a Petróczy István százados vezetése alatt álló ujvidéki katonai repülőpark öt hadipilótája által ugyanannyi repülőgépen pünkösdi másodnapján, május 12-én délután bemutatandó látványos repülés lesz. A megállapodás szerint Petróczy István százados vetített képekkel illusztrált népies aviatikai előadása, néppünnepek, hangversenyek és különféle sportversenyek alkotják majd a repülőversenyen kívül a pünkösdi aviatikai napok ünnepi programját.

Ujvidék mozgalma az országos cél nagy jelentőségéhez és Ujvidék város eddig is áldozatkészségéről ismert társadalmához méltóan a fényes siker auspiciumaival indult meg. Nemcsak magának a városnak lelkes szervezkedése, hanem Bácsbodrog, valamint a szomszédos megyék, sőt az ország távolabbi helyeiről is napról-napra észlelhető élénk érdeklődés erre enged következtetni.

Lapunk zártakor vesszük Ujvidékről a hírt, hogy József főherceg főudvarmesterei hivatala szerdán táviratban értesítette Matkovics Béla főispánt, hogy a főherceg a fővédnökséget köszönettel elfogadta. Ez az örövendes körülmény már egymagában biztosítja az ünnepek fényes sikerét.

Matkovics főispán már napok óta állandóan, éjjel-nappal irányítja az ünnepekre vonatkozó előkészületeket. Ujvidék város közönsége nagy hálával van eltelve a népszerű és ágilis főispán iránt, hogy az aviatika nagyhorderejű ügyének föllendítését, jövőjét a délvideki eme gócpontjával forrasztotta össze s így a városnak ebben a messzekiható kérdésben való örök dicsőségét biztosította.

Bajai levelek.

Baja, 1913. április 13.

(Vasárnap. — Az élet jutalmaz. — Szegény, pompázó magyarok, mi...)

1.

Vasárnap reggel... Álmodtál terhesen az ablakhoz lépek, és lelkesen üdvözölni akarom (immár ki tudja hányadszor?) a pajzán ifjuságu és bársnyos erejű — Tavaszt!... De amint felszakítom a nehéz ablaktáblákat; finom és nedves hűfűzerek érintik egyszerre arcomat, s a néma megdöbbenés vissza lök egy pillanatra szobám félhomályába... Majd epedő vágyakozás ömlik el bensőmben és verejtékező arccal felkiáltok:

— Hol az a rügyező élet... az a simogató melegsége a földnek... s az a zöldben pompázó buja ifjusága a tavasznak, amiben tegnap tobzódtam még? Istenem hol van?!... Egy éjszaka ennyire hatalmas volna, hogy egyetlen szeszélye, néhány óra alatt, elsöpörhet mindent — ami az életet adja?!... Lám, nem hiába féltém és gyűlöltem én mindég a sötét és zordon éjszakákat... Ravasznak, álnoknak véltem őket s ime... jaj... mennyire igazam volt!

Toporzékolva magamra öltök néhány ruhadarabot és feidühödve kirohanok az utcára... De hirtelen megtorpanok. A kapuban megállit egy halvány eszmevilanás:

— Mit, te az éjszakát keresed?... Most, amikor körülötted a legtejjesebb világosság tombol?... Várj barátom! Hiszen — nem mondom — megtalálhatod még; de ahhoz némi türelem is kell...

— És igaz! — gondoltam rezignáltam és zsebre dugott kezekkel elindultam lassan, a nagy világosságban a város felé.

... Mellettem borostás állú, egyszerű, tempelomos emberek haladtak el.

Gondolkozva pipáltak s olykor megelégedetten köptek a földre. Csak itt-ott szólait meg valamelyikük; egyébként szinte áhitattal élvezték a pihenést... a tiszta ruhát... az imádságos csöndet... s egyáltalán nem látszott bánlatni őket az időnként arcukba cikázó hűpíhék hideg kacérkodása s a melsző széihullámok néma kegyetlenkedése.

Ők nem keresték és nem sóvárogták vissza a tavaszt... Hétköznap talán ők is észrevették volna a viruló évszak kimulását; de a vasárnap hangulata elfeledtetett velük mindent... Ugy érezték, nincs több keresni valójuk az életben... A csönd és nyugalom teljesen kielégítette őket!

S ebben a pillanatban egy ilyen ember fényesre mángorolt tarka vászoningert... szegényes paprikásbédjéért... egyetlen vasárnapjéért odaadtam volna minden álmomat... minden vágyódásomat... a könnyelmű Ézsau, én!

2.

Az Élet jutalmaz!... Igen, az élet, amely bőkezű szokott lenni azokkal szemben, akik szeretik és megbecsülik őt!

... De vajjon, minek kutatok én itt hideg csillogású frázisok után s mit akarok e semmitmondó szóvirágokkal, mikor most a szerénység és a tudás illi csöndes diadalát!

Igen...

Scherer Sándor tanítóképzői igazgatót kinevezte a király az állami tanító- és tanítónképzőintézetek szakfelügyelőjévé.

Becsületes és munkás élet jutalma ez a királyi kintetés; Scherer Sándor fáradhatatlanságának méltó elismerése. S szól ez a megbecsülés a komoly és lelkiismeretes pedagógusnak (aki sosem fáradt ki a hivatásába kapcsolódó legfrissebb áramlatokat is figyelemmel kísérni s azokból a jót és életrevalót hideg és boncolgató ésszel intézete javára mindenkor kiolvastani) s a nemes intencióju szociális mozgalmak lelkes zászlóvivőjének egyképen.

Mert Scherer Sándor — ott, ahol igazán szükség volt erre — bőven kivette a részét városunk társadalmi mozgalmaiból is. S amihez hozzáfogott, amit egyszer a kezébe vett: arra le-törőhetetlenül ráütötte szeretetreméltó és tartalmas egyéniségének ragyogó bélyegét. Törhetetlen akaratával... céltudatos kitartással és mégis nyájas szelidséggel törtétt mindig a tökéletesség felé! S a vezetés alatt álló intézetet mély tudásával és erős kötelességismerésével az összes állami képzőknek föléje emelte, azok koronájává avatta.

Ezért hiszem és vallom, hogy mindenképen kiváló emberre sugárzott most a királyi kegy s bár városunk társadalmi nehéz szível mond le arról a tudatról, hogy Scherer Sándor továbbra is közöttünk éljen és értünk dolgozzék: önzetlen szeretettel gratulálunk a fényes kintetéshez s biztosítjuk, hogy őszinte szeretetünk elkíséri őt diszes méltóságába és új környezetébe is...

És én még egyszer, igaz meggyőződéssel kiáltom: Ime az Élet jutalmaz! Az az élet, amely kirelhetetlenül lesújt azokra, akik elléhasodnak

hosszu és kincsterhes évtizedeket; de kétszeres szeretettel pazarolja kegyeit azokra, akik öntudatos és eredményes munkálkodással áldoznak oltárán . . .

3.

Lobogódisz . . . banderium . . . fényes kocsisor . . . hosszú vonalakban hullámzó jelvényes iskolágyerekek . . .

Segény, pompázó magyarok, mi!

Hiszem nem mondom: mindez gyönyörű a szemnek . . . s ez esetben az a melegsívű, emberséges ember is megérdemli tőlünk, akit ez az egész ünneplés körülövez . . . de elmúlt idők pompázó csillogásának feltámasztásával minnek szembeötlőbbé tenni kiáltó szegénységünket . . . s minek ragyogó semmiteléssel kezdeni a becsületes és kötelező dolgozniakaratát?!

Tudom: ragaszkodás ez az ősi tradícióhoz . . .

De hiszen az idők és viszonyok pár évtized alatt rengeteget változtak s mi már — hála Istennek! — »munkás« században élünk manapság . . .

Tudom: megbecsülése akar ez lenni egy embernek, akitől sokat kérünk és sokat várhatunk még . . .

De hiszen ez az ember, ez az egész ember, bizonyára nem kívánja tőlünk, hogy így végighurcoljuk őt — a hiúság vásárján! . . . Mert ahogy én ismerem az ő magasatos célokért hevülő nemes lelkületét; csak őserőtől duzzadó munka- és emberszeretete tartja őt a küzdők vezérsorában s nem a külsőségekért, hanem eszméért rajong . . . Mert hiszen ha nem így volna; meg van a módja hozzá, hogy *tétlenül* is élvezhesse a fényt és ragyogást . . .

Tehát, nyugodtan leszőgezhetem, a *saját* hiúságunk kinövése ez az üres és hivalgó pompa kifejtés és sommitmondó éktelen éljenés akkor, amikor egy becsületes ember tisztességgel kiharja venni a részét a reá eső hazafiúi munkából . . .

S mindez csak azért, mert *másutt* is így szoktak s *csak így tudnak* lelkesedni az emberek! Hadd lássa a világ, hogy mi tőlünk is tellik . . . ha mindjárt kölcsön kell is kérnünk erre a napra ezt a kétes értékű hamis csillogást . . .

Segény, pompázó magyarok, mi!

Nemó.

Karapáncsi kastély.

Hercegszántó, 1913. április 8.

Az a főhercegi vadászkastély, mely a jó multkorában leégett, olyan fából készített, de tetszetős és díszesebb külsejű faalkotmány volt mintegy 100 méter hosszúságban és 35 méter szélességben. Ezen alkalmasosság tulajdonképpen II. Vilmos német császárnak évekként elzárta történet látogatása alkalmából épült, hogy a császári mintegy 200 tagból álló kíséret személyzetet fedél alatt elhelyezni lehessen esetleges esős időjárás esetén. Ugyanott történt a szolgaszemélyzet étkezése, a császári tábori posta- és telefon-sürgöny elhelyezése. Maga a sürgönyhivatal a világsajtó munkásainak, illetve a világ különböző helyeiről ezen alkalommal ideérkezett hírlapírók használatára naponta délelőtt 9-től 10 óráig rendelkezésükre állott, hogy az illetők hírlapjaik részére tudósításaikat kényelmesen leadhassák.

Ugyancsak eme főhercegi vadászkastély tudott volna sokat regélni, ha interjúváltak volna, hogy a német császár buzgó vallásosságából kifolyólag itt létekor naponta reggel ev. istentiszteletet tartott a szomszédságban elterülő *Kiskőszeg* község németajku ág. ev. lelkészével, az istentiszteleten az ev. pap és a császár vettek részt, amennyiben a karapáncsi erdőgazdálkodás akkori létszámában ev. vallású tisztviselő nem volt. Természetesen a császár segített énekelni a lelkésznek más kíséretű urak hiányában. A szolgaszemélyzet a háttérben tisztos távolban húzódott meg.

Mikor a császár a vadászkastély területén magányosan kora reggeli órákban a vidéket bebarangoló ősi meleg napsugárban szokott sétájára indult, sokakat megszólitott a kastély nem szolgaszemélyzetéhez tartozók közül is akkor, ha azokkal utközben véletlenül találkozott. Például mézáróst, tejhordót, póstást, révészt. Ezeknek pedig meg volt parancsolva, ha foglalkozásuk közben véletlenül a nagy császárral, a jószívű emberbaráttal találkoznak »vigyázz«-állásba (hábtácht) helyezkedjenek és »Küssst din Füsse« szavakkal üdvözöljék a hatalmas urat és mindaddig ne mozduljanak helyükről, míg a császár mellettük el nem vonult.

A nagy császár jószívűségéről és páratlan barátságosságáról tanuskodik az a körülmény, hogy az idegen alantosokat megszólitotta, kik nem tartoztak az udvartartáshoz és velük kedélyesen elbeszélgetett, kikérdezve foglalkozásukat és egyéb viszonyukat.

Egy ilyen reggeli sétája alkalmával történt egyszer, hogy II. Vilmos német császár a karapáncsi kastély személyzetében állandóan alkalmazott egyik erdőőr 8 éves sánta, sovány és pupos fiacskáját pillantotta meg. A kis nyomorék el akart rejtőzni testi hibájával restelte is a nagy urat köszönteni, de már késő volt, mert a legkisebb részletek iránt érdeklődést mutató s kutató figyelmét el nem kerülő fejedelem észrevette a fiúcskát s magához közelebb intvén, beszédbe bocsájtkozott vele s tőviről hegyire kikerdezte a szemérmes de okos fiút betegsége keletkezése és idejéről s mivel úgy értesült, hogy orvososság a baj ellen csakis egy veszélyes operáció lenne, máskülönben is röstelkednek a betegség iránt a főherceg munkaadóval kérelmekbe bocsájtkozni: ezért a császár az ő aranyos jó szíve sugallatát követve, a kéznél levő udvari orvosát rögtön utasította, hogy a kis fiút orvosilag megvizsgálja s amennyiben kórházi operációra vagy műlábra lenne szükség az ő pénztárcája terhére azt Bécsben haladéktalanul elrendelje. Így értesült a háziur Frigyes főherceg is arról, hogy ezen erdős birtokán egy kis nyomorék fia van az egyik alkalmazottnak, aki eddig restelkedésből és szemérmességéből a fiu költségesebb orvoslását nem kérte.

Igy került a fiu legmagasabb profektorai állandó érdeklődése mellett a bécsi testgyenesítő intézetbe az egyetemre, ahol bajának megfelelő ellátást nyervén, most a megnőtt ifju már nem nyomorék többé; nem kell attól tartania, hogy napjaira koldus lesz s mások eltartó gondjaira szorul, hanem testi hibáját megjavítva egy házi ipar foglalkoztató műhelybe került, hol az eltanult mestersége alapján mint hasznos polgár dolgozik és keresi meg kenyerét. Ime a vadászkastély sok ilyen dolgot tudott volna elmondani, minek szem- és fültanuja volt.

Mindezen dolgok felemlítése nem időszertelen azon alkalomból, hogy Berlinben már most készülnek alapítványok, építkezések, játékonyság címen megörökíteni II. Vilmos német császár egyetlen leányának május havában a világ összes országainak képviselői jelenlétében megünnepeleendő 100 éves évfordulóját a német császárságnak. A mely fejedelemnek ilyen aprólékos jó emberi tulajdonságai vannak, az nem csoda, ha az egész világon népszerű és ezzel az emberek szívet és rokonszenvét önmaga iránt megnyeri. Nem hiába büszke Németország a császárára, nem ok nélkül nyom a laban a világ előtt a német császár szava! Mi is büszkék vagyunk arra, hogy hazánk barátai közé számíthatjuk!

Dr. Lányi I.

Elégtétel egy meghurcolt községi jegyzőnek.

— Saját tudósítónktól. —

Ópalánka, 1913. ápr. 15.

Ópalánka község közbecsülésben álló, derék jegyzőjét, *Bikár Györgyöt* az utóbbi időben minden alaptalan támadások és rágalom érték, tiszta szerb ajku, erős nemzetiségi érzelmű községének egy-két, népszerűségét hajhászó és elene ellenséges indulattal viseltető egyénisége részéről. Aki ennek a hajszának a háttérbe látott, könnyen észrevehette a kikandikáló lólábat, s tisztában lehetett vele, hogy az összes támadások, feljelentések és hírlapi meghurcoltatások részint politika, valamint az itteni takarékpénztári egyleti egyenletlenségek, nemkülönben a közelmúltban lefolyt orvosválasztás szüleményei; részint pedig kicsinyes, személyes bosszúművei. Céljuk ugyanis az volt jóakaróinak, hogy bizalmatlanságot keltsenek iránta felsőbb hatósága előtt és így állandó zaklatásnak tegyék ki. Céljuk azonban nem érték el, noha minden csekélységéből tökélet igyekeztek kovácsolni ellene, s más bünei miatt is őt akarták felelőségre vonatni. Midőn pedig látták, hogy minden erre irányuló igyekezetük kárba vész, mert semmi olyat ami a köztisztviselői becsületbe vágna, rábizonyítani nem tudnak, népszerűségét próbálták aláásni, oly kicsinyes eszközökkel, amire csak végtelenül elfogult, erőszakos emberek képesek, kik saját meggyőződésük ellenére is minden eszközt kipróbálnak, bármi alacsonyos legyen is az, csak hogy kiütött céljukat elérjék.

Ópalánka község ugyanis egy ártézi kut furását, valamint villanyvilágítás bevezetését hátrázta el, minek keresztlvitelében a jegyző igen sokat fáradozott, mert tudni való, hogy a mindenféle haladással szemben ellenszenvvel viseltető képviselőtestületnek ilyen közhasznú intézmények szükséges és üdvös voltáról való meggyőzése milyen nehéz feladata egy községi jegyzőnek. Más hiány tehát e két körülményt használták fel a jegyző ellen s a lakosság könnyen befolyásolható elemét azzal igyekeztek a jegyző ellen heccelni, hogy olyan intézményeket szórt

a község nyakába, amire szüksége nincs és csak a községi terhek szaporítására való. Természetesen ezzel is csak egynéhány rövidlátó, gondolkodni nem tudó egyénnél értek céll.

A lakosság józanabb része, hogy ezeknek az alacsony intrikáknak véget vessen és a községük érdekeit s fejlődését mindenkoron szívén viselő jegyzőjük nyugalmát biztosítsák, folyó hó 13-án egy 40 tagu, községi előljárókból, nagy és kisbirtokosokból álló küldöttséget menesztett B. Bodrog vmegye közszeretben álló s népszerű főispánja és alispánjához, hogy kifejezést adjanak jegyzőjük felsőbb hatósága előtt a lakosság iránta táplált szeretetének, ragaszkodásának és feltétlen bizalmának; egyben abbéli kérelmüket terjesztették elé, hogy a közhivatalnoki tisztességét féltve őrző, munkás jegyzőjüket az ilyen alaptalan és határozatlan rosazakaratu vádaskodásokkal és támadásokkal szemben védelmükbe vegyék.

A küldöttség mind a két helyen a legszívélyesebben fogadtatván, teljes megaláddással távozott. Eljárása eredményét a község lakossága a legnagyobb örömmel vette tudomásul.

A Dmke közgyűlése Palánkán.

— Saját tudósítónktól. —

Palánka, 1913. ápr. 14.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület palánkai fiókja évi rendes közgyűlést mul' vasárnap tartotta a Kaszinó helyiségében martonházai *Marton István* állami jóságfelügyelő elnöklése mellett.

Az elnöki megnyitót után *Kardos Pál* állami polgári iskolai tanár, titkári jelentésben számolt be a fiók működéséről. E szerint a fióknak van 4 alapító és kb. 120 rendes tagja Palánka és környékéről. Az egyesület megalakulása óta igyekezett a község és környékének kulturális szükségleteit úgy az ifjuság, mint a felnőttek körében kielégíteni. Több éven át rendezett analfabéta tanfolyamot, az iparosok részére továbbképző tanfolyamot, a nagyközönség részére pedig vetített képek bemutatása mellett felolvasásokat és szabadelőadásokat. Évről-évre gyarapodó könyvtárát — különösen az ifjuság — mind szorgalmasabban látogatja. Miudezekkel az iskolán kívül, a felnőttek körében igyekszik a tanulmányilag nemzeti vidéken a magyar kultúrát szolgálni, — addig több szegény, de szorgalmas tanulóknak főlváltva való élmezése és tanzserekekkel való ellátása által azoknak a helybeli polgári iakolában való iskoláztatásukat teszi lehetővé.

A titkári jelentés helyeslőleg való tudomás vétele után *Czinkó Kornél* pénztáros számadása elfogadtatott.

Az 1914. évi költségvetés és vagyonleltár letárgyalása után az indítványok során elhatározta a közgyűlés, hogy a szegény de szorgalmas tanulók érdekében karöltve a polgári-iskola tantesztületével a szegény tanulók könyvtárát szervezi s megbizta *Kardos* titkár, hogy a jövő évi program részletes megállapítása céljából szeptember hó folyamán az egyesület rendkívüli közgyűlést tart.

Óriási gazdasági károk.

A vasárnap óta dühöngő hóvihár és fagy óriási károkat okozott mezőgazdaságunkban. Gazdáink vesztesége kiszámíthatatlan. Lesújtó hireink a következők:

Zombor. A megye minden részéből jelentések érkeznek a zord időjárás okozta nagykárokról.

Óbecse. A Tisza mentén nagy kárt okozott a fagy. A gyümölcs teljesen, a szőlő nagy részben tönkre ment. A gabonavetésekben kevés a kár, mert a hólepel védelem volt a fagy ellen.

Palánka. Vasárnap óta havazik. Vetésekben nem nagy a kár. De ha hóolvadás után is tart a fagy, a vetések nagy része is tönkre megy.

Jánoshalma. A virágfakadásnak indult gyümölcsfák elfagytak. A szőlők nagy része is. A kár több százezer koronára rug. Szerencse, hogy a földeket magas hóréteg borítja, mert különben a vetések is elfagytak volna.

Bácsborsod. A fagy a gyümölcsösökben és szőlőkben nagy kárt okozott. Az előbbi teljesen, az utóbbi jórészt elfaglott.

Kerény. A gyümölcs mind elfaglott.

Vetéseken kevés a kár, mert vastag hólepel borítja a földeket.

Baja. Gyümölcsben óriási a kár. Szőlőkben csak a korai fajok szenvedtek. Vetéseken kevés a kár.

Hodság. Vasárnap óta folyton havazik. Vasárnap és hétfőn a hőmérő 0 alatti 2 fokra süllyedt. A vetéseket 30—40 centiméternyi horéteg védte meg a fagy ellen. A gyümölcs mind elfagyott.

Ada. Vasárnap óta 25—30 cm. hólepel fűdi a földeket. A fagy a vetéseket csak helyel-közzel érintette. A szőlő és gyümölcs azonban majdnem teljesen elfagyott. A gazdák attól félnek, hogy a hó időelőtt elolvad, s akkor a leggyengébb fagy is tönkre teszi a vetéseket.

Uj gazdakör Szilberekén.

— Saját tudósítónktól. —

Szilberek, április 14.

A Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület a megyében mindinkább nagyobb és nagyobb tért hódít, úgy, hogy ma-holnap már alig lesz község a megyében, hol a gazdaközönség gazdakörökben tömörülve, ne csatlakoznék a vármegyei gazdasági egyesülethez. Legutóbb f. hó 13-án (vasárnap) Szilberek község törekvő német gazdái tömörülve, alakultak az egyesület 63. gazdakörévé.

Az alakulási gyűlésen megjelentek: *Inhoff* József egyetemi titkár, *Hesz* Márton egyetemi megbízott, továbbá *Rauschenberger* Gyula közs. jegyző, dr. *Sauer* Károly orvos, *Petko* Ferenc és *Braun* Károly tanítók.

Rauschenberger Gyula jegyző üdvözlő a megjelent nagyszámú gazdaközönséget és kéri a kiküldöttöket, hogy a gazdakörök célját ismertető előadásaitartsák meg.

Inhoff titkár a gazdák szervezkedésének fontosságát, gazdakörök feladatát, természetesen hozamok fokozását ismertető előadása után a gazdák azon egyhangú kijelentésére, hogy gazdakörre alakulni óhajtanak, a megalakulást kimondja.

Hesz Márton rámutat a gazdák tömörülésének szükségességére és kéri ily a község vezetését, mint gazdái, hogy kölcsönös együttműködéssel az újonnan alakult gazdakörre, a község gazdasági érdekeinek előmozdítására felvirágoztassák.

A gazdakör elnökévé *Heintz* András, alelnökévé és igazgatósági kiküldötté *Sendelbach* István, titkárává pedig *Braun* Károly tanító választották meg. Ezenkívül még 3 tagu számvizsgálóbizottság és 12 tagu választmány lön megválasztva.

Inhoff titkár, a megválasztottakat üdvözlő és kéri, hogy a gazdakör az anyaezsejlettel kereese a szoros kapcsolatot, mert csak így valószínűsíthető meg a gazdakörök sokoldalu munkaprogramja.

A sorozás új rendje

Bácsalmáson.

— Saját tudósítónktól. —

Bácsalmás, 1913. apr. 14.

A bácsalmási járásban lefolyt sorozásnak új rendje és eredménye a következő:

Az állítási lajstromokba felvett állítás kötelesek száma:

I-ső korosztályban	611
II-ik korosztályban	323
III-ik korosztályban	258
Utóállítás folytán magasabb korosztályban	3
Összesen	1195

Az utalás és beosztás fenntartása mellett mint alkalmas

Segédszolgálatra alkalmas

A védtörvény 21 § a 2 pontja alapján végleges utalással és beosztással a honvédséghez

Eddig összesen

Egy évi önkéntes

A póttartalékba besoroztattak a beosztás fenntartásával és pedig öröklött mezőgazda birtokos

Családfenntartó

Főösszeg

Az állítási lajstromba felvett állítás kötelesek közül:

Hadsereg és honvédségnél már tényleg szolgálnak

20

Visszahelyeztetett

Fegyver képtelenség találatot

Mint nyilván valóan minden szolgálatra alkalmatlan

Az állítási lajstromba különböző okokból tévesen felvett

Megfigyelés végett katonai kórházba küldetett

Összesen

A fősorozástól távol marad és pedig:

I-ső korosztályból

II-ik korosztályból

III-ik korosztályból

Összesen

Teljesen ismeretlenek:

I-ső korosztályból

II-ik korosztályból

III-ik korosztályból

Összesen

Az eredmény községenként %-okban számítva következő:

Jánoshalma

Mátelke

Mélykut

Borota

Rém

Madaras

Kunbaja

Bácsalmás

Talaháza

Bajmok

Kalymár

Kísszállás

Az egyes községek felvonulása és a sorozás lebonyolítása a legnagyobb rendben történt. Ez első sorban *Koller* Oszkár fősolgabíró széleskörű intézkedésének az illető községek jegyzőinek köszönhető.

H I R E K.

A bajai főispánbeigtatás. A csütörtöki beigtatásra *Purgly* Sándor dr. főispán külön vonaton Szabadka városának 80 tagu küldöttsége kíséretében reggel 8 órakor indult Szabadkáról Bajára. A vonat csak Baja-Mátéházánál áll meg, hol Baja városának tizenegy tagu küldöttsége várt a főispánra. A bajaiak üdvözölték a főispánt, majd tovább haladt a vonat Bajáig. A fellobozózott vasuti állomásnál nagyszámú érdeklődő közönség élén *Erdélyi* Gyula főjegyző üdvözölte a főispánt, majd megindult a 150 fogatból álló kocsi, amely előtt 50 tagu lovasbandérium haladt a város házára. Itt megnyitották az ünnepi díszközgyűlést, melyről a főispán a törv. hatósági tagok s a vendégek a plébánia-templomba vonultak. A *Veni* Szankte és a sz. mise után folytatott a díszközgyűlést. *Hegedüs* Aladár dr. üdvözlő szavai után a főispán letette az esküt, majd elmondotta székfoglaló beszédét, körvonalazta programját. *Weisz* Nándor dr., *Werner* Adolf dr., *Monostori* Gyula dr. s *Róna* Dezső dr. üdvözlő beszédei után a közgyűlés véget ért. Ekkor az új főispán a tisztelgéseket fogadta, majd 400 terítékű bankett volt, melyen *Purgly* főispán, báró *Vojnits* István, *Vojnits* Dániel apát dr. *Fehér* Lőrinc, dr. *Ladányi* stb. mondtak felköszöntőket. Báró *Vojnits* felköszöntője, melyben a város érdekeit erőteljes szavakkal domborította ki, nagy lelkesedést, óriási hatást keltett. Az ünnepségből kivették részüket Ujvidék és Zombor szabad királyi városok s Bácsvármegye is, melyek küldöttségek útján képviseltették magukat.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter *Pernitz* György kulai járásbírói irnokot az *apatini* járásbíróvához, *Horacs* Gusztáv *szabadkai* j. irnokot Budapestre helyezte át. *Szegszárdy* József *szabadkai* törv. díjnokot pedig irnokká nevezte ki.

Főispáni kinevezés. *Szemző* István főispán dr. *Gombos* Gyula budapesti ügyvédet tiszteletbeli vm. ügyésszé nevezte ki.

Repülés Bécsből Ujvidékre. Uzelac Emil alezredes csütörtökön f. hó 10 én Bécsből a fischamendi repülőtérrel reggel 6 óra 20 perckor szállt fel új szerkezetű kétfedelű repülőgépjére és monteurjével együtt kifizetés nélkül tette meg az utat egyhuzamban Ujvidékig három óra alatt. A bravuros pilóta 9 óra 20 perckor ereszkedett le az ujvidéki repülőparkra. Érkezéséről senki sem tudott és így hivatalos fogadtatása nem is volt. A repülőtérrel véletlenségből néhányan kint voltak. Uzelac alezredes 1300 méter magasságban repült állandóan és Bécsből Ujvidékig 420 kmnyi utat tett meg légvonalban, úgy, hogy óránként 140 km-ert repült be, tehát körülbelül kétszer oly gyorsasággal haladt, mint az expresszvonat. Érintette és illetve átrepült a Fertő tavon, Tihany és Siófok közt a Balatonon, továbbá utiránya Szekszárd, Baja, majd Zombort jobbra 6 kmre hagyva Ujvidék volt.

Házasságok. Dr. *Bró* Aladár bajai ügyvéd e hó 15-én tartotta esküvőjét *Pollák* Ilmával, *Pollák* Bernát nagykereskedő leányával.

Dudás Géza pécsi r. kath. kántor feleségül vette *Deák* Ilona zentai tanítónőt.

Butsch Fidélis pincédi aljegyző eljegyezte *Nagy* Mariskát Ujvidéken.

Marinovits Elemér palánkai gépkereskedő eljegyezte *Grams* Bertát.

Günz Adolf Opáznáról eljegyezte *Fischer* Bertát Zsablyán.

Deutsch Gyula óbecsei kereskedő eljegyezte *Vértes* Juliskát Karcagon.

Dobler Béla eljegyezte *Finta* Klementint.

Pilis Pál óbecsei kereskedő eljegyezte *Láng* Jankát.

Eng Jakab torzsai kereskedő eljegyezte *Link* Katicát.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann* Mihály özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát Szabadkán.

Segély az ujvidéki főispáni titkárnak. Ujvidék város közgyűlése a főispán ügybuzgó, hivatása magaslatán álló titkárnak, dr. *Ribiczey* Kálmánnak 1250 kor. tanulmánysegélyt szavazott meg.

Polgári iskolai tanárok gyűlése. A polgári iskolai tanárok országos egyesületének bácsbodrogmegyei köre e hó 19-én, szombat délelőtt a topolyai állami polgári iskolában tartja évi közgyűlését. A gyűlés tárgysorozata a következő. 1. A gyűlés megnyitása. 2. A titkár évi jelentése. 3. A polg. isk. tanárképzés. Előadó: *Kürtessy* Rezső. 4. Pénztáros jelentése. 5. *Kálmán* Károly (Szabadka) előadása: A család és iskola együttes nevelése. 6. Nyugdíjügy. Előadó: *Szirtes* Zsigmond. 7. Indítványok.

Halálozások. Dr. *Ellinger* Jenő zentai ügyvéd, az ottani társadalom egyik kimagasló vezéralakja a napokban meghalt. Nagy szerepet vitt ugy városá, mint a megyei közéletben. Zentán két évtizeden át a politikai harcok homlokerében állott. Sok támadásban volt része, sok sebet kapott; de bátor, elszánt küzdelmével ellenfeleinek is sok keserűséget okozott. Ezek féltek, rettegtek tőle. Nagyszámú barátai és elvtársai pedig lelkesedéssel követték. A viszonyok kényszerítő hatása gyakran egyik pártállásból a másikba sodorta. A város érdekeit azonban minden helyzetben erőteljesen és sikerrel védte meg. Elhunyt nagy veszteséget jelent Zentának.

Illts János csurogi községi orvos a napokban meghalt. A derék férfiú, aki hivatalos állásában 32 esztendőn át sokat tett a közegészség ügyének, a lakosság közrészvétele mellett temették el. A temetésen jelen volt dr. *Széchényi* Tamás fősolgabíró, *Kékity* József jegyző, *Weisz* Frigyes (kik koszorukat helyezték a ravatalra), *Heuduschka* Ignác, *Eremits* Dusan, *Nagy* Mátyas, *Theofánits* Vazul és *Berity* Beriszláv piébánosok, *Weltman* Lipót stb.

Hollósy Kornél csávolyi jegyzőt és nejét súlyos csapás srte. *Dénes* nevű fiuk e hó 11-én rövid szenvedés után meghalt. A kedves, jó fiut harmadnap temették el a lakosság nagy részvételeivel. A család iránt általános a részvétel.

Jegyzőválasztás Sajkásszentivánon. Sajkásszentivánon e hó 12-én töltötték be a *Bene* István távozásával megüresedett jegyzői állást. *Petrekánits* Antal helyettesítő aljegyzőt választották meg egyhangulag. Pályázók voltak még *Knezevich*, *Ivenc* jegyzők, *Schneider*, *Csernyus* aljegyzők. A választást *Szemző* János fősolgabíró vezette a tőle megszokott tapintatossággal.

Csődök. *Demetrovity* Vászó óbecsei kereskedő ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnokká dr. *Faragó* Jenő óbecsei ügyvédet nevezték ki.

A Szabadkai Fa- és Szénkereskedelmi r. t. ellen elrendelt csőd tömeggondoka személyében változás állott be. A régi tömeggondnok, a csőd jelentéktelen volta miatt leköszönt, a törvényszék helyette dr. *Licht* József ottani ügyvédet nevezte ki.

Gondnokság alatt. *Molec* János *petróci* lakos ellen elrendelték a gondnokságot. *Leinweber* Miklós *szilberek* lakos ellen elrendelt gondnokságot pedig beszüntették.

Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint felnőttek, sápkóros fiatal leányok erősítésére a legkíméletesebb készítmény a *Kriegner*-féle Tokaji China vasbor. Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Kis üveg ára 3-20 K. nagy üveg 6 K. a gyógyszerárakban. Postán küldi utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után *Kriegner* gyógyszerár, Budapest, *Kálmán*-tér.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a palánkai tisztviselők otthon, a szabadkai gazdák temetkezési otthon alapszabályait.

A zental villamosvilágítás megvizsgálására összehívott szakértő bizottság megvizsgálta az egész világítási berendezést úgy a telepen, mint a városi hálózat és transzformátor és más részletek tekintetében s bár általában a berendezést megfelelőnek találta, különösen a transzformátorok elhelyezése és a házivezetékek biztonságossága és a tűzveszélyesség elkerülése érdekében sok fontos megállapítást tett. A vállalat az ezek folytán szükséges intézkedések megtételére köteles és általában hajlandó is.

A báctopolya—ada—tiszaparti h. é. vasutat az engedélyes Biró József budapesti mérnök kérelmére e hó 21-én fogják közgazdaságilag bejárni, amelynek vezetésével a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Kricsfalussy Mihály műszaki tanácsost és Olgay Sándor miniszteri titkárt bízta meg. Az érdekeltség, de főleg a cservenkai és bácsfeketehegyi cukorgyárak a legmezebbmenő áldozatokra készek, hogy e 46 km. hosszú, az érintett vidék gazdasági és forgalmi fejlődésére nagy jelentőséggel bíró vasúti vonal mielőbb megvalósuljon. Az építőköltségek mintegy 4 és fél millió koronára rúgnak, amelynek finanszírozása a mai feszült pénzügyi helyzet mellett némi nehézségekkel jár ugyan, de azért kilátás van rá, hogy e vasút építését legkésőbb a jövő nyáron megkezdhetik.

Zárlat. A szabadkai törvényszék Jaksitz Gyula moholi lakos vagyona zárlatot rendelt el.

Vizbe full. Bácsfeketehegyen a napokban Róth Adam 14 éves fia a Bácsérbe esett. Holtan huzták ki.

KÖZGAZDASÁG.

A sajkaslaki községi gazdakör alapszabályait jóváhagyta a földmivelési miniszter.

A lábrakapott rézgálichamisítások miatt nálunk is mindinkább tért kezd hódítani a kész permetezőanyagok használata, melyek között a legjobb és legolcsóbb a Magy. Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest. V. Alkotmány u. 29.) által forgalombahozott Provinc. Nagy előnye, hogy a rézgálic közömbösítő van benne, soha aljait nem képez, s így a permetezés akadálytalanul gyakorolható vele, míg a legtöbb más permetezőanyagnál, de főleg a bordói oldat házi elkészítésénél sok kelemellenséget okoz.

A topolyai községi gazdakör e hó 20-án közgyűlést tart.

A jánoshalmi orsz. vásár, melyet e hó 14-én kellett volna megtartani, a zord időjárás miatt nem sikerült.

A Bácsmezei Gazdasági Egyesület 2 új fiókja alakult meg f. hó 6-án Nagybaracsán és Tornyospusztán (zentali határ) a katolikus olvasókörök alakultak az Egyesületi fiókokká. A nagybaracsai kör átalakulása Holczinger János plébánosnak, míg a tornyospusztai Csóti János plébánosnak és Puskás Sándornak érdeme. Utóbbi körben megalakult a gazdasági szakosztály is, amelynek elnöke a kör társelnöke: Puskás Sándor lett megválasztva.

Szerkesztői üzenetek.

V. M., Csantavér. Intézkedtünk, hogy fölvilágosítást kapiunk róla. Néhány nap múlva közölni fogjuk.

H. S., Ada. A tanítók panasza ügyében az a véleményünk, hogy az érdekelt tanítók ügyeik érdekében kérjék meg Király Lajos községi jegyzőt, mert a fenforgó viszonyok közt nélküle, pláne ellenére nem biztosíthatják mozgalmuk sikerét. A mai nyilatkozat más színben tűnteti föl a dolgot.

Községi előjáróság, Kerény. Intézkedtünk, hogy a hiba kideríthessék. Ha újból előfordulna, ismét értesítést kérünk.

W. T., Baja. Már intézkedtek.

Dr. K., Bajá. Burger távirati intézkedésére hétfőn sürgőnyileg válaszoltunk.

B. D-ö. Nem hiszük, hogy sikerrel jár. A kísérlet nem árthat.

Sz. B., Topolya. Az összes iratokat átadtuk.

G. M., Jászfényszaru. Intézkedtünk.

Dr. P. J., Palánka. Ha még egy visszaérkezik, akkor a szalagot elküldjük. A többi elkallódott.

B. S., Ujverbász. Szerdán postára tettük.

Olvasmányok. Egyik közelebbi számunkban kerül sorra.

K. S., Szeged. Szerkesztőnk nem emlékszik rá, hogy mikor s mily alkalommal ígerte meg önnök. Kérjük, tudassa velünk, hogy bácskai-e ön, s mily községből való.

B. L., Budapest. A kiskörösi lap cikkére fölösleges a válasza. A mi olvasóközönségünket nem érdekli a dolog.

Dr. H. Gy-né, Bács. Mielőbb sorra kerül.

H. M., Szentfűlöp. A jövő számban kerül sorra.

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**
PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLDÜNK
HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásához tartozó szerb és német ajku közel 4000 lakossal bíró **Bácsstóváros** nagyközségben megüresedett községi

orvosi állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7 §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1913. évi május hó 1-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása: évi 1600 korona törzsfizetés, 800 koronáig emelkedhető és nyugdíjba beszámítandó 200 korona ötödéves korpótlék, a községtől évi 1000 korona személyi pótlék, évi 600 korona lakpénz (amíg a község a lakást természetben nem szolgáltatandja) valamint a szabályrendeletig megállapított rendelési-, látogatási és egyéb díjak.

Palánkán, 1913. évi április hó 8-án

Dr. Ritter Gyula

tb. főszolgabíró.

747 szám./kig. 1913.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Szond község előjárósága községi vendéglő, kaszinó és kántorlak

építési munkálataira

nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

1. Az írásbeli ajánlatok az egységárgal megjelölésével teendők.

2. Csak azon ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, amelyek a rendelkezésre bocsátott hivatalos ajánlati és költségvetési úrlapon tették, szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban vannak elhelyezve s a lejárat határidőn belül posta útján vagy közvetlenül adattak be. A boríték címlapjára irandó:

Szond község előjáróságának.

»Ajánlat a létesítendő vendéglő és kántorlak építési munkáira.« Az ajánlatok ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva 1913. évi május hó 13 napjának d. e. 11 órájáig a községi előjárósághoz adandók be. Az ajánlatok ugyanazon nap d. e. 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Az ajánlatok felett a községi előjáróság fog dönteni.

3. Az ajánlat mellékletét képező költségvetésben számmal világosan ki kell írni, hogy ajánlattevő a költségvetésben részletezett mindegyik munkanem végrehajtását tételenként mily egységár mellett vállalja el, köteles lévén a vállalati összeget ezen az alapon kiszámítani, az így nyert összeget pedig ajánlatában számmal és betűvel kiírni.

4. Bántépénzül készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban (betétkönyvecskékben) az ajánlati költségvetési végösszegének 5 %-a az ajánlat benyújtása előtt Szond község pénztáránál teendő le.

5. Elkésve benyújtott, távirati uton érkezett vagy a megállapított feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. A községi képviselőtestület fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott

árakra, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenyárgyalás eredményét kielégítőnek nem találja, esetleg a munkák vállalatba adása iránt szabadon intézkedhessék.

7. A tervek és árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek a kötetendő szerződés tervezetével együtt a községi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt (d. e. 9—12. d. u. 2—4:) megtekinthetők. Ugyanitt ajánlat és ajánlati költségvetési példányok 8 kor-ért beszerezhetők.

8. A beadott ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a községre pedig csak akkor válik kötelezővé, ha azt a vármegye törvényhatósági bizottsága is jóváhagyta.

Szondon, 1913. április 12-én.

Peicsin Pál
bíró.

Sztrillich Jenő
jegyző.

A tavali nagy peronospora járvány idején is

külföldi eredményt értek el szőlősgazdánk a

„PRO-VINO“

nevű új permetező szerrel.

Külföldön tapad! Azonnal oldódik! Aljait nem képez!

.. Tessék ismertető füzetet kérni! ..

A por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákban 56 fill., kisebb zsákban 58 fill. Ugyanannyi anyag kell belőle, mint a rézgálicból s így a „PRO-VINO“ a legolcsóbb permetezőszer! Vezérképviselőt:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

1-8

Gyümölcsfa - eladás.

Kiváló szép fejlődésű, erős és jó gyökerű

gyümölcsfák

akácfa, bokorrózsák és egyéb díszbokrak jutányos árban

eladók.

Tessék árjegyzéket kérni!

Riss Dezső műkertész

8-6 Péterréve.

1201/913.

Pályázati hirdetmény.

Az Urszentiván községben megüresedett községi

segédjegyzői állásra

1913 évi május hó 25-iki határidővel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényüket fenti határidőig hivatalomhoz nyujtsák be.

Az állás javadalma a községi pénztárból 800 korona és 200 korona állami kiegészítés.

Az illetmények előleges havi részletben utalványoztatnak ki.

Ujvidék, 1913 év ápril. hó 12-én.

Nikolits Izidor
főszolgabíró.

2-1

A világon
létező
bármely
gyártmányu

Zongora és Pianino

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ

zongoratermei BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között. ≡ Telefon-szám 143.

A világhírű Stingl és Hoffmann & Cerny zongoragyárak vezérképviselte.

Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becserélünk és bérbeadunk. 4-26

Védekezés a szőlő peronosporája ellen
pusztán porozással is lehetséges
a báró Fechtig-féle

„Pulvazuró”

segélyével.

Kitűnő bizonyítványok a legnagyobb
szőlőgazdaságokból!

... Tessék ismertető füzetet kérni! ...

Ára 50 kgos zsákokban kg.-ként 65
fill., 10 és 5 kgos zsákokban kg.-ként 67 f.

Egyedüli beszerzési forrása:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete,
Budapest, V., Alkotmány-utca. 29.

2-8

Szond község előjáróságától.

685. szám — kig. 1913

Árverési hirdetmény.

Szond község határában gyakorlandó
vadászati jog

a lóhátoni agarászatnak kizárása és az
1883. évi XX. tc. 2. §-a értelmében a nagy-
birtokosok részére biztosított jogoknak fen-
tartása mellett 6 (hat) egymásután követ-
kező évre azaz 1913. évi augusztus hó
1-től — 1920. évi január hó 31-éig 110
korona kikiáltási ár mellett folyó évi május
hó 3-ik napjának d. e. 9 órakor Szond
községházánál nyilvános árverésen a leg-
többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Szondon, 1913. április hó 6-án.

2-2

Előjáróság.

2734 sz./1913.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben megüresedett, évi
1500 korona fizetéssel egybekötött

földadó-nyilvántartói

állásra pályázatot hirdetek, s felhívom ez
állást elnyerni óhajtóka, hogy a négy kö-
zépiskola elvégzését s eddigi alkalmaztatá-
sukat igazoló okmányokkal felszerelt pályá-
zati kérvényüket hozzám folyó évi május
hó 1-éig annál is inkább nyujtsák be,
mivel a később érkező kérvényeket figye-
lembe venni nem fogom.

Topolya, 1913. évi április hó 14-én.

Dr. Fratricsevits István
főszolgabíró.

1840 szám. kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Bácsföldvár
községében üresedésben levő községi

adóügyi jegyzői állásra

691/913.szám alatt kihirdetett pályázati ha-
táridőt meghosszabítottam és felhívom ezen
állást elnyerni óhajtókat, hogy képesítésüket,
valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló
okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám
1913 évi április 30-ig terjesze be.

Azok akik szerb nyelvre képesített-
séggel is bírnak előnyben részesülnek.

Az állás javadalmazása évi 2400 ko-
rona havi előleges részletekben kiszolgálta-
tandó fizetés és szabad lakás.

Óbecse, 1913. április hó 10-én.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: Hupfer Testvérek.

A felsőbácska legjobban látogatott szállo-
dája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás.
— Étterem és kávéház.

2492. 1913 szám.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben megüresedett, évi
700 korona javadalmazással egybekötött 7-
ik számú

gyalogrendőri állásra

ezennel pályázat nyitattik, felhivatnak mind-
azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
a keresztlevél, katonai igazolvány, orvosi
bizonylat, és erkölcsi bizonyítvánnyal felsze-
relt, sajátkezűleg irt kérvényüket 1913 év
május hó 7-ig alulírott előjáróságnál
annál is inkább adják be, mert a később
érkező kérvények figyelembe vétetni nem
fognak.

Ruházat és felszerelési tárgyakat a köz-
ség adja.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél
szolgált egzéneknek előny biztosítottik.

Topolya, 1913. év április hó 10-én.

Fekete Endre
jegyző.

Csifcsák Ferenc
bíró.

2-1

Vig Emil „Casinó” szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal
rendelkezik

521/913. sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A küllödi községi **elemi iskola** és **ovoda építési munkáinak** biztosítására alólirott községi előjáróság szabályszerű zárt írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Ezen építéssel kapcsolatban a következő munkálatok lesznek teljesítendőek:

1. I. Kőmives munka. II. Földmunka. III. Ács munka. IV. Tető fedő munka. V. Bádogos munka. VI. Burkoló munka. VII. Vasmunka. VIII. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munka. IX. Függyönyök. X. Kályhás munka. XI. Szobafestő. XII. Különfélék. Ajánlatok ezen összes munkálatokra együttesen teendőek, munkanemenként külön-külön tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka (szállítás) teljesítésének határideje a munka átadás napjától számított 25 hét. Az előírányzati összeg 52108 kor. 79 f.

3. Ajánlatok csak százalékos árengedmény vagy felülfizetéssel lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sér-tetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fogják tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

Előjáróságnak

Küllöd.

Ajánlat a fenti számú versenytárgyalási hirdetésben a küllödi községi elemi népiskola és ovoda építési munkára vonatkozólag kiirt munkálatokra.

4. Az ajánlatok Küllöd község jegyzői irodájában 1913. **április 30** napjának d. u. 6. órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati költségvetés végösszegének 5%-a készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban Küllöd község pénztárába ugyancsak a fenti napig.

6. A versenytárgyalás Küllöd község házában 1913. május 3 napján d. e. 11 órakor fog megtartatni; a versenytárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek, és részlettervek, az ajánlati költségvetés, rajzok, minták és az ajánlati minta Küllöd község jegyzői irodájában az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekintethetők meg;

Az ajánlati minta, az ajánlati költségvetés ugyanott szerezhető be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem birnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbizottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

10. A munkálat elnyerője az ide vonatkozó munka feltételek értelmében, annak teljesítéséhez hazai és pedig elsősorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálatához szükséges anyagokat teljesen a magyar szentkorona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

11. Azon pályázók, kik eddig Küllöd községgel üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

12. A munkálat az elkészülés után felülvizsgáltván, ideiglenesen, az egy évi jótállási határidő leteltével pedig véglegesen fog a vállalkozótól átvétetni.

13. A község fentartja azon jogot hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon vászthasson.

Küllöd, 1913. április 12.

Gáspár Vendel

jegyző.

Grieszer József

biró.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsényo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e-
szaki vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-
bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszöveteg szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

1507—1913. sz.

Pályázati hirdetés.

Cservenka községben lemondás
folytán megüresedett

gyalogrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Pályázati kérvények 1913. **április**
hó 30-ig alólirott községi elöljáróságnál
nyújtandók be.

Javadalmazás: évi 600.— korona kész-
pénz, felszerelés és természetbeni ruházat.

Cservenkán, 1913. április hó 4-én.

Boroszky Ferenc
jegyző.

Stefán József
2—2 bíró.

KOHN ARNOLD

sirkóraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18—76.

Ajánlja állandóan nagy rak-
tárát siremlékekben a legeg-
yszerűbbtől a legdiszesebb ki-
vitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig,
szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken
mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű
tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdöket hölgyek és urak mindennap
vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer
kimosva és állandóan friss víz.

Az egész vármegye
tudja már,

hogy

Soós Károly

artézi fürdője
Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt
kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült test-
ben az elsőfürdés után friss vér kering.

**Gőz- és kádfürdők. Tiszta,
csinos, új berendezés.**

Kedvezményes jegyek!
A legjobb időbeosztás!

Ementáli sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2-20 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelé-
sek ugyanezen árban postadíj-
mentesen küldetnek.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény

HORVÁTH ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben,
különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felsze-
relések.

Jégszekrényeket nagy választékban
tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minő-
ségben és árakban **Dákók** nagy
választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **be-
huzásokat** finom francia posztóval meg-
rendelés után azonnal eszközölünk.

Terveket, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor
szívesen szolgálunk. 26—52

997/1913.

Csonoplya község.

Hirdetés.

Mely szerint Csonoplya községe ré-
széről közhírré tételik, hogy a község hatá-
rában gyakorolható

vadászati jog

1913. évi július hó 1-től 1919. július 1-ig
terjedő 6 (hat) évre Csonoplya községhá-
zánál 1913. évi április hó 28-án d. e.
10 órakor megtartandó nyilvános szóbeli
árverés alkalmával haszonbérbe fog adatni,
melyre az érdeklődők, ezennel meghivatnak.

Részletes feltételek a községi jegyzői
irodában megtudhatók.

Csonoplya, 1913. április 3.

Patacsics Dániel
jegyző.

2—2

Dóbl János
bíró.

„Otthon“-szálloda Ada tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern
berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó ét-
kezés; gondos kiszolgálás.

VEISZ LEO hitelügyi irodája

Szabadka, Novák palota.

Hiteltudósítást ad kereskedőkről, iparosokról és ma-
gánszemélyekről Szabadka területén.

Olcsó pénzkölcsönt közvetít a nagyszabású és buda-
pesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra,
tisztviselők és katonatisztek fizetésére.

Ingatlanok vételét és eladását közvetíti.

Okmányokat beszeres kívánatra Szabadka összes
hatóságainál és vállalatnál.

Biztosításokat köt tűz, haláleset és mindenféle elemi
csapások ellen.

Házasságokat közvetít polgári és katonai körökben.

Mindenemű megbízásokat lebonyolításra elvállal.

Díjitalan levelezés! Személyesen is eljövők kívánatra!